

Sygn. akt VII U 1412/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. do SO Jarosław Matuszczak

Protokolant: referent stażysta Magdalena Szczygieł

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2016 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z odwołania B. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 12 czerwca 2015 r. nr (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu B. C. prawo do emerytury od dnia 01 czerwca 2015 r.,

II. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w sprawie.

Sygn. akt VII U 1412/15

UZASADNIENIE

Decyzja z dnia 15 marca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu B. C. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na niespełnienie przesłanek warunkujących nabycie dochodzonego świadczenia – tj. nielegitymowanie się przez wnioskodawcę 15 – letnim stażem pracy w warunkach szczególnych.

Odwołanie od powyższej decyzji wywiódł ubezpieczony wnosząc o jej zmianę oraz przyznanie skarżącemu prawa do emerytury. Odwołujący się wyjaśnił przy tym, że w zakwestionowanym przez organ okresie stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy świadczył prace w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zaprezentowaną w treści zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony B. C. urodzony w dniu (...), w dniu 03 czerwca 2015 r. złożył w organie rentowym wniosek o prawo do emerytury z tytułu wykonywania prac w szczególnych warunkach.

Odwołujący się nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego, a w dniu 11 listopada 2011 r. ukończył wiek 60 lat.

W toku postępowania przed organem rentowym na dzień 01 stycznia 1999 r. dowoływający się udowodnił 28 lat, 6 miesięcy i 7 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 15 marca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu B. C. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na niespełnienie przesłanek warunkujących nabycie dochodzonego świadczenia – tj. nielegitymowanie się 15 – letnim stażem pracy w warunkach szczególnych.

Do stażu pracy w szczególnych warunkach nie uwzględniono następujących okresów: od 01 września 1973 r. do 30 października 1973 r., od 01 czerwca 1977 r. do 18 listopada 1992 r., od 26 listopada 1992 r. do 10 czerwca 1997 r. oraz od 25 czerwca 1997 r. do 31 marca 1999 r. z uwagi na brak dokładnych informacji na jakich stanowiskach oraz w jakim okresie odwołujący się wykonywał prace.

Okoliczności bezsporne, nadto akta rentowe: wniosek o emeryturę – k. 4, karta przebiegu zatrudnienia – k. 16, decyzja pozwanego z dnia 12 maja 2015 r. - k. 17.

W okresie od 01 września 1973 r. do 31 marca 1999 r. odwołujący się był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Sp. z o.o. w upadłości (nazwy poprzednika prawnego tego podmiotu to Zakłady (...) w M. a wcześniej (...) Zakłady (...)).

Zakład pracy w ramach swojej działalności zajmował się wstępną przeróbką surowca włókienniczego. W całym zakładzie było duże zapylenie, ze względu na które we wszystkich obiektach produkcyjnych istniało zagrożenie pożarowe i wybuchowe. W związku z powyższym we wszystkich wydziałach przedsiębiorstwa poza wydziałem pracy chronionej ora pomieszczeniem w którym pracowały kadry warunki pracy zostały uznane jako warunki szkodliwe dla zdrowia.

W trakcie zatrudniania odwołujący się zajmował następujące stanowiska:

- od 01 września 1973 r. do 31 października 1973 r. mistrza produkcji
- od 01 listopada 1973 r. do 31 lipca 1976 r. starszego inspektora BHP
- od 01 sierpnia 1976 r. do 31 maja 1977 r. zastępcy kierownika BHP
- od 01 czerwca 1977 r. do 30 listopada 1978 r. mistrza ds. energetycznych
- od 01 grudnia 1978 r. do 30 listopada 1980 r. zastępcy kierownika – starszego mistrza ds. energetycznych
- od 01 grudnia 1980 r. do 30 listopada 1981 r. zastępcy Głównego Energetyka- Starszego Mistrza ds. energetycznych
- od 01 grudnia 1981 r. do 31 lipca 1982 r. – Zastępcy Kierownika Działu Technicznego – Głównego Energetyka
- od 01 sierpnia 1982 r. do 30 września 1995 r. Głównego Energetyka
- od 01 października 1995 r. do 31 października 1998 r. Kierownika Działu Utrzymania Ruchu
- od 01 listopada 1998 r. do 31 marca 1999 r. Głównego Energetyka

Bezpośrednio po zatrudnieniu (tj. w dniu 01 września 1973 r.) w skarżący objął stanowisko mistrza w Wydziale Przędzalni przedsiębiorstwa.

W okresie od 01 września 1973 r. do 31 października 1973 r. do zadań należących do obowiązków wnioskodawcy należało kierowanie całokształtem działalności gospodarki energetycznej w zakresie organizowania, planowania, administracji, wykonania nadzoru kontroli analizy a w szczególności m. in.: kierowania i podziału pracy pomiędzy podległych skarżącemu pracowników, utrzymywania w sprawności i gotowości maszyn i urządzeń energetycznych, wykonywania operatywnej kontroli wykonywanych zadań w zakresie gospodarki energetycznej, sporządzania analizy, bilansów i sprawozdań z gospodarki energetycznej.

Wnioskodawca ponosił przy tym odpowiedzialność m. in. za powierzone mu składniki majątkowe oraz za prawidłowe organizowanie i koordynowanie pracy podległych mu pracowników.

We wskazanym powyżej okresie głównym zadaniem skarżącego było utrzymanie maszyn produkcyjnych w ruchu. Skarżącemu podlegało wówczas około 40 osób.

Ubezpieczony wykonywał przypisane mu zadania na wydziale produkcyjnym, bezpośrednio nadzorując sposób świadczenia pracy przez podległych pracowników. B. C. uczył ponadto podległych mu pracowników obsługi maszyn. Pomagał im również w wykonywaniu zadań.

Świadcząc prace na stanowisku starszego inspektora BHP oraz zastępcy kierownika BHP – tj. w okresie od 01 listopada 1973 do 31 maja 1977 r. skarżący osobiście monitorował poszczególne wydziały zakładu pracy, sprawdzał warunki pracy, kontrolował poziom zapylenia oraz hałasu.

Wykonując opisaną powyżej zadania skarżący w dalszym ciągu stale przebywał na poszczególnych wydziałach zakładu, przemieszczał się pomiędzy pracującymi na halach produkcyjnych brygadami. Odwołujący się sprawował przy tym nadzór nad maszynami i ludźmi w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, eliminując stwierdzone nieprawidłowości.

W zakładzie pracy znajdowały się wydzielone pomieszczenia przeznaczone do pracy biurowej, ale ubezpieczony zasadniczo w nich nie przebywał.

Z kolei od momentu objęcia przez odwołującego się stanowiska mistrza ds. energetycznych tj. od 01 czerwca 1977 r. jego praca polegała na obowiązku codziennej obecności na wydziale wytwórni płyt oraz kontroli pracy znajdujących się na nim maszyn.

Do zadań odwołującego się należało także sprawdzanie parametrów pras i innych urządzeń na dziale Wytwórni oraz w Suszarni, gdzie również były emitowane różne szkodliwe substancje.

Wydział wytwórni płyt był wydziałem prototypowym w skali całego kraju. Nadzór na wydziałach produkcyjnych wykonywany był co do zasady stale, w czasie całego dnia pracy. Powyższe było niezbędne do ustalenia czy doszło do poprawy funkcjonowania maszyn. W trakcie kontroli danej maszyny pozostałe znajdującej się na tożsamej hali urządzenia nadal funkcjonowały. W związku z powyższym wykonując przypisane mu zadania odwołujący się był bezpośrednio narażony na uciążliwe warunki związane z emitowanym przez urządzenia hałasem oraz zapyleniem.

W trakcie wykonywania opisanych powyżej zadań wnioskodawca sporadycznie przebywał w biurze. Odwołujący się miał do dyspozycji wydzielone pomieszczenie w kotłowni a w późniejszym okresie w budynku warsztatowym, w którym trzymał dokumentację techniczną, certyfikaty i rysunki techniczne.

W biurze wypełniał także dokumentację, która była stricte związana z wykonywanym przez niego nadzorem.

We wskazanym powyżej pomieszczeniu B. C. w trakcie dnia pracy przebywał sporadycznie. Zasadniczo czynności biurowe wykonywał po zakończonym dniu pracy, gdyż w normalnych godzinach pracy przebywał bezpośrednio na poszczególnych wydziałach przedsiębiorstwa, gdy odbywała się na nich produkcja.

Wskazane powyżej przedsiębiorstwo zatrudniało także księgową, która zajmowała się sprawami biurowymi.

W trakcie wykonywania powierzonych mu zadań odwołujący się nadzorował prace różnych grup pracowników - w tym monterów, ślusarzy hydraulików spawaczy, palaczy kotłów oraz elektromonterów.

Ponadto ubezpieczony instruował pracowników w jaki sposób powinni wykonywać określone zadania, pokazywał im jak należy wykonać poszczególne obowiązki oraz pomagał pracownikom w trakcie świadczenia przez nich prac.

Na początku dnia pracy wnioskodawca wręczał podległym mu pracownikom plan zadań. Z uwagi na duże zagrożenie pożarowe istniała konieczność sprawowania bezpośredniego nadzoru nad poszczególnymi pracownikami. Tym zadaniem zajmował się ubezpieczony. Wnioskodawca sprawdzał prace pracowników, wydawał im instrukcje.

Współpracownikiem skarżącego w okresie od 1979 r. do 1997 r. był M. S.- który analogicznie jak ubezpieczony był zatrudnionym w tożsamym zakładzie pracy. M. S. świadczył prace jako ślusarz w dziale głównego energetyka.

W trakcie zatrudnienia w/w świadek montował instalacje odpylające jak również demontował stare instalacje, wykonywał remonty na oczyszczalni, w kotłowni oraz na działach produkcyjnych. Wszystkie wskazane powyżej prace odbywały się w warunkach uciążliwych np. w rozszarniach i piwnicach.

Podczas świadczenia pracy przez świadka nagminnie zdarzały się wybuchy pyłów. Pracodawca wystawił M. S. świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych.

W tożsamym zakładzie pracy co ubezpieczony w okresie od 1975-1999 r. pracował również Z. A., który zajmował stanowisko sterowniczego urządzeń automatycznych w dziale wytwórni płyt a w 1988 r. przeszedł na stanowisko mistrza zmianowego. Od 1991 r. w/w świadek świadczył prace w charakterze kierownika wydziału w wytwórni.

Pracownikiem przywołanego uprzednio zakładu pracy w latach 1978-1999 był również A. M., który do 1993 r. pracował wspólnie z ubezpieczonym.

A. M. świadczył prace w dziale Energetycznym. W początkowym okresie zatrudnienia w/w świadek zajmował stanowisko elektryka, następnie po przerwie spowodowanej służbą wojskową awansował na mistrza ds. ochrony środowiska, finalnie przeszedł na stanowisko kierownicze wydziału produkcyjnego.

W tożsamym zakładzie pracy co skarżący pracował także P. S. który świadczył pracę w 1971-1988 r. jako mistrz wydziału, mistrz warsztatu mechanicznego oraz kierownik. W/w świadek również otrzymuje emeryturę z tytułu wykonywania prac w warunkach szczególnych.

Współpracownikiem ubezpieczonego ze spornego okresu zatrudnienia był także B. W. , który był zatrudniony we wskazanym powyżej przedsiębiorstwie w okresie od 1980-1999 r.

Pracownikiem tożsamego zakładu pracy co ubezpieczony w okresie od 1976 r. do 2000 r. był także W. C., który świadczył prace jako spawacz.

We wskazanym powyżej przedsiębiorstwie zatrudniony był również Z. W., który wykonywał prace palacza i wykonywał przypisane mu zadania w dziale głównego energetyka. Z. W. wspólnie z odwołującym się wykonywał układy nawadniania, nawęglania i odpylania. Wnioskodawca nadzorował prace także w/w świadka.

Pracodawca wystawił ubezpieczonemu świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach wskazując, że w okresie od 01 września 1973 r. do 30 października 1973 r., od 01 czerwca 1977 r. do 18 listopada 1992 r., od 26 listopada 1992 r. do 10 czerwca 1997 r. oraz od 25 czerwca 1997 r. do 31 marca 1999 r. odwołujący się stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace różne: tj. prace przy kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozorcze inżyniersko – technicznym na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe

wykonywane są prace wymienione w wykazie. – tj. prace wymienione w wykazie A w dziale XIV pod poz. 24 na podstawie Zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 7 z dnia 07 lipca 1987 r.

Dowód:

- **akta rentowe: świadectwo pracy- k. 7, świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach – k. 11**
- **akta sprawy: kserokopia dokumentacji osobowej- angaże oraz protokoły przeniesienia – k. 6-14 zakres obowiązków – k. 15-17, stwierdzenia zastosowania projektu wynalazczego w normalnej produkcji – k. 18-22, świadectwa racjonalizatorskie – k. 23-53, zeznania świadka M. S. – k. 78, zeznania świadka Z. A. – k. 78-79, zeznania świadka A. M. – k. 79-80, zeznania świadka P. S. – k. 82, zeznania świadka B. W. – k. 82-83, zeznania świadka W. C. – k. 83, zeznania świadka Z. W. – k. 83-84, zeznania ubezpieczonego – k. 84-85 (nagranie rozprawy czas: 00:07:41 – 02:09:07)**

Sąd zważył co następuje:

I. Ocena dowodów:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy oraz w aktach pozwanego organu rentowego albo ich kserokopiach, które nie były one podważane ani co do mocy dowodowej ani wiarygodności w toku procesu przez żadną ze stron postępowania. Sąd również nie znalazł podstaw by zakwestionować je pod tym względem z urzędu.

Przedłożona przez odwołującego się do akt sprawy dokumentacja osobowa pozwoliła na precyzyjne ustalenia chronologii przebiegu zatrudnienia wnioskodawcy tj. zarówno okresów jak i nazw stanowisk, które odwołujący się kolejno zajmował podczas świadczenia pracy na rzecz przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w upadłości, a także zakres jego obowiązków.

Sąd oparł się także na świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, uznając je za wiarygodne, mimo jego kwestionowania przez pozwany organ.

W myśl art. 253 k.p.c. zdanie drugie, wobec zakwestionowania przez pozwany organ prawdziwości dokumentu, to na ubezpieczonym spoczywał obowiązek udowodnienia, że oświadczenie w nim zawarte, prawdziwie relacjonuje fakty. Na podstawie zaofiarowanych w toku postępowania sądowego dowodów w postaci wskazanych wyżej dokumentów z akt osobowych, zeznań powołanych w sprawie świadków oraz samego skarżącego- ubezpieczony zdołał wskazać zasadność wystawienia przez pracodawcę przywołanego powyżej dokumentu a jednocześnie sam fakt wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się także na zeznaniach powołanych świadków – tj. M. S., Z. A., A. M., P. S., B. W., W. C., Z. W.. Wskazane powyżej osoby stanowiły dla Sądu wiarygodne osobowe źródło dowodowe. Byli bowiem współpracownikami skarżącego w spornym okresie zatrudnienia i mieli bezpośrednią styczność z wnioskodawcą w trakcie świadczenia przez niego pracy. Niewątpliwie posiadali zatem wiedzę w zakresie czynności przez niego wykonywanych. Wskazani powyżej świadkowie dostarczyli szczegółowych informacji na temat zadań oraz obowiązków realizowanych przez ubezpieczonego na poszczególnych etapach jego zatrudnienia. Ich zeznania były szczerze, spontaniczne oraz wewnętrznie spójne. Podkreślenia przy tym wymaga, że wszyscy świadkowie wskazywali na to, że B. C. był zaangażowany nie tylko w sam nadzór nad ich pracą ale także w pomaganie im przy ich obowiązkach. Jego nadzór zatem miał ewidentnie charakter „uczestniczący” polegający na wykonywaniu zadań razem z podległymi mu pracownikami a nie jedynie nominalny, sprowadzający się do kontroli wyników i nakazywania poprawek.

Za wiarygodne Sąd uznał także samego ubezpieczonego, który precyzyjnie wyjaśnił na czym polegała istota wykonywanej przez niego pracy na każdym z zajmowanych stanowisk. Sąd nie stwierdził by zeznawał on tendencyjnie czy nieszczerze, a jego zeznania odpowiadały treści pozostałych dowodów.

2. Podstawa prawna rozstrzygnięcia:

Odwołanie ubezpieczonego jako zasadne zasługiwało na uwzględnienie.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. 2015, 748 ze zm.) zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki na dzień 01 stycznia 1999 r. :

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli na dzień 1 stycznia 1999 r. spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Dodatkowo wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

W wykazie A stanowiącym załącznik do powyższego Rozporządzenia, w dziale XIV (prace różne) pod poz. 24 wymieniono prace polegające na Kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozoru inżyniersko-technicznym na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Niemal identyczny zapis znajdował się w wykazie A będącym załącznikiem do zarządzenia Nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego (Dziennik Urzędowy Ministerstwa Przemysłu Chemicznego i Lekkiego, 1987, Nr 4). W jego dziale XIV (prace różne) pod którego podlegał zakład ubezpieczonego, pod poz. 24 wskazano, że pracą w szczególnych warunkach jest „kontrola między operacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Zarządzenie to niewątpliwie ma jedynie charakter pomocniczy, niemniej jednak wskazuje na przyjęcie identycznych jak w rozporządzeniu kryteriów dotyczących wykonywania pracy w szczególnych warunkach przez pracowników zakładu podlegającego pod ten resort.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 r. udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze przekraczającym 25 lat, nie jest członkiem Otwartego Funduszy Emerytalnego, a w dniu 11 listopada 2011 r. ukończył wymagany prawem wiek 60 lat.

Spornym był natomiast fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach przez 15 lat.

Wynik przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego prowadził do uznania, że skarżący spełnił przedmiotową przesłankę.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy dostarczył uzasadnionych podstaw do przyjęcia, że w trakcie zatrudnienia w (...) Sp. z o. o. w upadłości w okresie od 01 września 1973 r. do 31 grudnia 1998 r. odwołujący się stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w szczególnych warunkach polegająca na sprawowaniu bezpośredniej kontroli oraz nadzoru nad podległymi mu pracownikom świadczącymi pracę na poszczególnych wydziałach zakładu pracy, na których występuje uciążliwe środowisko pracy. - tj. wykonywał prace określoną pod poz. 24 działu XIV wykazu A stanowiącego załącznik do cytowanego powyżej Rozporządzenia.

Sąd w niniejszym składzie podziela przy tym pogląd judykatury, iż czynności ogólnie pojętego nadzoru lub kontroli w procesie produkcji wykonywanej w wydziałach i oddziałach, w których zatrudnieni są pracownicy wykonujący pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, objęte poz. 24 działu XIV wykazu A rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), to te czynności, które wykonywane są w warunkach bezpośrednio narażających na szkodliwe dla zdrowia czynniki, a więc polegające na bezpośrednim nadzorze i bezpośredniej kontroli procesu pracy na stanowiskach pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Jeśli zatem czynności te wykonywane są w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na stanowisku pracy związanym z kontrolą międzyoperacyjną, kontrolą jakości produkcji i usług oraz dozorem inżynieryjno-technicznym, to okres wykonywania tej pracy jest okresem pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 23 sierpnia 2012 r., III AUa 366/12, opubl. orzeczenia.ms.gov.pl).

Jedynie wykonywanie czynności niemających związku z wykonywaniem bezpośredniego dozoru nad procesem produkcji, w ramach zakresu obowiązków na danym stanowisku pracy, uniemożliwia sprawowanie dozoru stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a w konsekwencji wyłącza zaliczenie takiego okresu zatrudnienia do pracy w szczególnych warunkach (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 22 sierpnia 2012 r., III AUa 374/12, opubl. orzeczenia.ms.gov.pl).

Jak wykazało przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe, w trakcie zatrudnienia we wskazanym powyżej przedsiębiorstwie, mimo zmiany nazwy zajmowanego przez ubezpieczonego stanowiska pracy charakter zatrudnienia odwołującego się przez cały czas był zbliżony i polegał na sprawowaniu bezpośredniej nadzoru i kontroli nad podległymi skarżącemu pracownikami oraz maszynami. W zależności od zajmowanego stanowiska zmieniał się nieco jego zakres: jako majster nadzorował produkcję i przyuczał pracowników, jako inspektor BHP i pracownik tego działu nadzorował warunki pracy a jako pracownik działu Głównego Energetyka nadzorował pracę brygad, które miały utrzymać pracę maszyn i urządzeń, dokonać ich napraw albo ulepszeń ewentualnie dokonać ich montażu.

Zarówno zeznający w sprawie świadkowie jak i sam ubezpieczony zgodnie wskazywali, że obejmowanie na przestrzeni lat przez odwołującego się kolejnych stanowisk pracy wiązało się z przydzielaniem skarżącemu albo nowych albo

dotychczasowych zadań i obowiązków, rozszerzeniem zakresu jego kompetencji oraz odpowiedzialności. Zasadniczo nie wpłynęło jednak na zmianę istoty pracy ubezpieczonego.

Świadcząc pracę w charakterze mistrza produkcji wnioskodawca kierował całokształtem działalności gospodarki energetycznej – nadzorował nie tylko sprzęt ale także podległych mu ludzi. Z kolei w okresie od 01 listopada 1973 do 31 maja 1977 r. skarżący osobiście monitorował poszczególne wydziały zakładu pracy, sprawdzał warunki pracy, kontrolował poziom zapylenia oraz hałasu. Na końcowym etapie zatrudnienia sprawował ogólny nadzór nad podległymi mu wydziałami, jednakże nie zmienił się jego charakter lecz jedynie rozszerzył obszar tego nadzoru.

Realizując wskazane powyżej zadania odwołujący się praktycznie przez cały czas przebywał w wydziałach zakładu pracy, na których świadczyli zadania pracownicy zatrudnieni w warunkach szczególnych, w czasie w którym pracowały znajdujące się w pomieszczeniach urządzenia. Odwołujący się miał zatem bezpośrednią styczność z takimi pracownikami jak monterzy, hydraulicy, spawacze, palacze kotłów oraz elektromonterzy. Wykonywał powierzone mu zadania w środowisku, w którym występowało duże zapylenie, hałas oraz stałe zagrożenie pożarem.

W związku z powyższym skarżący był narażony na te same szkodliwe czynniki przez taki sam czas jak inni zatrudniani przez zakład pracownicy świadczący pracę w warunkach szczególnych. Podkreślenia przy tym wymaga, że większość z zeznających w sprawie świadków – podlegających nadzorowi B. C., wyjaśniła, że otrzymała od pracodawcy świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach uprawniające ich do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury-wskazując, że w trakcie zatrudnienia, mieli bezpośrednią styczność z ubezpieczonym, który nadzorował ich pracę. Z uwagi na powyższe należy przyjąć, że w trakcie świadczenia pracy odwołujący się był narażony na identyczne zagrożenia.

Nie bez znaczenia dla zapadłego w sprawie rozstrzygnięcia pozostaje także to, że kontrola oraz nadzór jaki wykonywał odwołujący się nie sprowadzała się jedynie do formalnego zwierzchnictwa, ogólnego organizowaniu pracy – lecz wiązała się z koniecznością stałego przebywania wnioskodawcy w szkodliwym środowisku pracy.

W zatrudniającym skarżącego zakładzie pracy nie było bogato rozwiniętej struktury kontrolnej- tzn. wnioskodawca nie miał do dyspozycji pracowników, którzy w jego imieniu lub na jego polecenie sprawowali by zadania kontrolne. Wszystkie te prace odwołujący się wykonywał osobiście.

Ponadto obowiązku ubezpieczonego nie ograniczały się wyłącznie do przekazywania świadczącym pracę na poszczególnych wydziałach zakładu pracy pracownikom wskazówek oraz poleceń. Niejednokrotnie wnioskodawca brał czynny udział przy wykonywaniu prac powierzonych podległym mu pracownikom. Uczyl i instruował w jaki sposób należy wykonać przypisane zadanie, pomagał w jego realizacji.

W związku z powyższym sprawując czynności z zakresu nadzoru i kontroli odwołujący się osobiście świadczył pracę fizyczną.

W toku postępowania zarówno sam ubezpieczony jak i zeznający świadkowie podkreślali, że z uwagi na specyfikę zakładu pracy istniało w nim duże zagrożenie pożarem. W związku z powyższym pracownicy wymagali stałego nadzoru w procesie świadczenia przez nich pracy. Tym samym w pełni zrozumiałym jest, że taki nadzór czy kontrola nie mogły być wykonywane przez ubezpieczonego z pomieszczenia biurowego lecz wymagały stałej styczności z konkretnymi wydziałami, na których toczyła się produkcja.

Faktem jest, że odwołujący pracując w dziale Głównego Energetyka miał do dyspozycji pomieszczenie biurowe, jednakże służyło ono skarżącemu zasadniczo do przechowywania dokumentacji a nie jako miejsce pracy. Wykonywanie zaś obowiązków biurowych było immanentnie związane ze sprawowaniem nadzoru w procesie produkcji przedsiębiorstwa. Ponadto fakt, że wypełnienie dokumentacji zajmowało ubezpieczonemu niewiele czasu w dniu pracy i było wykonywane przez niego po godzinach, świadczy o tym, że tego typu obowiązki miały charakter

sporadyczny, uboczny do jego podstawowych zajęć. Z uwagi na powyższe w/w okoliczność w żaden sposób nie podważa uznania, że odwołujący się świadczył prace w szczególnych warunkach stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy.

Nadto, zakład pracy zatrudniał księgową, która zajmowała się sprawami biurowymi przedsiębiorstwa. W związku z powyższym zrozumiałym jest, że odwołujący się nie mógł wykonywać tego typu czynności, skoro leżały one w zakresie kompetencji innego pracownika.

Powyższe sprawia, że sąd ustalił, iż ubezpieczony legitymuje się 15 – letnim stażem pracy w szczególnych warunkach. Tym samym spełnił ostatnią przesłankę niezbędną do nabycia prawa do dochodzonego świadczenia.

Reasumując, na zasadzie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i na podstawie przywołanego wyżej art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz wykazu A rozporządzenia z 1983 r. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 01 czerwca 2015 r. (tj. od pierwszego dnia miesiąca w którym odwołujący się złożył wniosek o dochodzone świadczenie).

Ponadto działając na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd wnioskując a contrario, nie stwierdził odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, mając na uwadze fakt, że dopiero wynik przeprowadzonego postępowania sądowego, w szczególności przesłuchanie świadków pozwolił na poczynienie wiążących ustaleń w przedmiocie charakteru pracy jaką wnioskodawca wykonywał w trakcie zakwestionowanego przez organ rentowy okresu zatrudnienia.